

VANA-VIGALA PÕHIKOOL

Vastuseks Vigala Vallavalitsuse koostatud eelnõule.

15.03.2016

Oleme nõus, et antud olukorras, kus õpilaste arv on langustrendis ja riiklik rahastamispoliitika ei soosi väikekoole, tuleb valla koolivõrgu korrastamiseks teha otsuseid, mis mõjutavad suurt hulka valla elanikke. Vana-Vigala Põhikool on aastate jooksul teinud õpilaste arvu stabiilsena hoidmiseks pidevat tööd õpilaskodu ja käitumisprobleemidega õpilaste klassidega. Ühest küljest on see töö keerukas ja probleemiderikas, teisest küljest tänuväärne. Aastate jooksul on välja kujunenud suhteliselt toimiv ja tõhus tööruum ning käsuliinid, mille tulemusena suur osa õpilastest, kes meie koolis jätkavad, ka lõpetavad kooli ja klassi. Koostades kodutööd, mille eesmärk oli välja selgitada juhtkonnaliikme kohaloleku vajadus, tõime tõepoolest välja suure hulga erinevaid probleeme ja kriisisituatsioone, mille lahendamisel on olnud vajalik sekkumine kõrgemal tasemel. Kahjuks ei ole eelnevatel aastatel meil olnud toeks ka sotsiaalpedagoogi ja psühholoogi. Alles sel õppeaastal oleme tasapisi liikunud selles suunas, et paremini rakendada võrgustikutööd ja koostööd erinevate osapoolte vahel. See ongi see pool, mida meie oma töös näeme ja teeme. Teine pool on aga see tulemus, mida näevad nende õpilaste sotsiaaltöötajad ja tugisikud, kes meiega koostööd teevad. Nende jaoks ongi edusamm juba see, et õpilane käib koolis ning seda nad ka tunnustavad. Siinkohal ei saa meid süüdistada selles, et me räägime erinevaid asju erinevates kohtades.

Eelnõus on paljus keskendutud sellele, et alla 10 õpilasega klassid ei ole lapse arengu seisukohalt parim variant. Väiksemas klassis on aga õpetajal võimalik läheneda igale õpilasele individuaalselt, arendada õpilaste suulist väljendusoskust, arvestada erivajadustega. Kuna aasta-aastalt muutuvad õpilaste erivajadused aina sagedasemateks ning kaasava kooli põhimõte näeb ette kõigi erivajadustega õpilaste õpetamise koos teistega, siis on väiksemad klassid just neile sobivamad.

Vana-Vigala Põhikooli õpilaskodu õpilaste seas on palju neid, kes oma eelmistes koolides on olnud suuremates klassides ning sealt välja langenud. Väljalangemise üks põhjuseid on olnud just kohanematus suure kollektiiviga ning õpioskuste vähene omandamine. Sotsiaaltöötajate taotlustes õpilase õpilaskodusse suunamisel on vähemalt pooltel juhtudel kirjas, et õpilane vajab õpetamist väikeses klassis.

Esitatud eelnõu valguses tuleb hästi läbi mõelda kogu õpilaskoduga seotud tegevus – kuidas ja mismoodi korraldada õpilaste toetlustamine (hommiku- ja õhtusöök), õppimistunni korraldamine, transport (eriti reedesel päeval), koostöö kasvatajate ja tugipersonali ning klassijuhatajate vahel. Arvestada tuleks ka asjaoluga, et kui õpilaste arv õpilaskodus väheneb, väheneb ka riiklik toetus, kuid töötajate arvu saab vähendada alles siis, kui õpilasi jääb alla 30 (RT I, 03.09.2013, 38 Õpilaskodu tegutsemise tingimused ja kord, §3 lg3). Sellisel juhul tuleb kasutusele võtta osalustasu teiste valdade õpilastelt.

Kõik k-klassidega seonduv tuleb läbi arutada Vana-Vigala TTK juhtkonna ja seotud isikutega. Kuna plaanis on TTK majas kolmanda korruse sulgemine, siis võib juba uuel aastal tekkida probleem klassiruumide kasutusega. Kindlasti oleks võimalik neid õpilasi õpetada teatud päevadel ka Kivi-Vigalas, kuid see eeldab jällegi täpset planeerimist ja

VANA-VIGALA PÕHIKOOL

korraldamist (kuidas toimub erinevatel päevadel toitlustamine, kuidas kasvatajate-klassijuhatajate töökorraldus välja näeb).

Kuna eelnõus on tehtud uue kooli rahastamise arvutused kõikide õpilaste jätkamisel uues koolis, siis tuleb kindlasti eelnevalt välja selgitada, kui palju õpilasi jätkab uues koolis. Küsitavaks võib osutada osade Teenuse piirkonna õpilaste jätkamine, kuna koolitee pikkus Kullamaale on lühem kui Kivi-Vigalasse. Juba käesoleval ajal ei ole lapsevanemad väga rahul sellega, et hommikul kooli jõudmiseks tuleb lastel kasutada kahte bussi. Oleme arutanud, et nii õpilaskodu õpilastele kui ka kõigile teistele soovijatele tuleks korraldada näidis-bussiring Kivi-Vigalasse, et näidata ajalist kulu ja ka koolimaja neile õpilastele, kes ei ole seal käinud. Kindlasti ei ole meie kooli töötajad teinud vastu-propagandat Kivi-Vigala kooli suhtes, pigem proovinud leida positiivsemaid külgi asja juures.

Kahjuks on eelnõu tekst koostatud nõnda, et välja ei ole toodud peaaegu ühtki eelist, mis on Vana-Vigala põhikoolil Kivi-Vigala kooli ees. Leiame, et peamine eelis seisneb siiski õpilaste arvus, mis Vana-Vigalas on juba aastaid olnud tunduvalt suurem, samuti on suurem eelkooliealiste laste arv Vana-Vigala piirkonnas. Juba ainuüksi Vigala hariduselu jätkusuutlikkuse seisukohast lähtudes on see piisav ja kaalukas argument kooli säilimiseks Vana-Vigalas. Samuti leiame, et koolide liitmine viisil, kus kool jääks asukohaga Kivi-Vigalasse, ei anna kaugeltki oodatud tulemust õpilaste arvu piisavuse osas ühe kooli jaoks ning liitklasside probleem ikkagi jääb. Loomulikult tekiks analoogne probleem ka siis, kui liidetud kooli asukoht jääks Vana-Vigalasse, kuid sellisel juhul ei oleks kokkuvõttes õpilaste arvu kahanemine kindlasti nii suur - liidetavas Kivi-Vigala koolis on õpilaste arv väiksem ja seega on väiksem ka nende perede arv, kes võivad otsustada oma lapsed mujale kooli panna.

Teise eelisena toome välja paljude õpilaste ja lapsevanemate arvamuse, et neile meeldib Vana-Vigala kool eriti just seetõttu, et see on mõisakool. Koolimaja on unikaalne, väärikas ja huvitava ajaloo ehitised ning meil on siiras rõõm tõdeda, et meie lapsed ja lapsevanemad oskavad hinnata oma koolimaja ja selle ümbrust kui esteetilist ja kultuurilist väärtust.

See väärikas ajalooline maja on meie koolina toiminud juba veerandsada aastat. Kõik, mis on olnud meie võimuses nii tööalaste oskuste kui majanduslike võimaluste poolest on juhtkonna, õpetajate, tugiteenuste spetsialistide ja majanduspersonali poolt tehtud, et kindlustada õpilastele nende võimete, isikuomaduste ja probleemidega arvestades põhiharidus. Koolil on traditsioonid, töötajate vahel on hea koostöö, kõik on märgatud ja hinnatud. Pole mingit põhjust arvata, et keegi ei vääriks seda õpetust, abi ja tähelepanu, mis ta meie koolis saab. Kasvatatakse ja õpetatakse nii õhkkond maja sees kui selle ümbruses. Sellist hästi toimivat hariduskeskkonda lõhkuda oleks äärmiselt mõtlematu ja ebaintelligentne tegu. Samuti pole põhjust kahelda meie õpetajate oskustes või hariduses, veel vähem nende harituses või mõtlemisvõimes. Oleme kohanemisvõimelised, suudame ruume õhutada. Oleme arvamusel, et vanasse ja väärrikasse majja sobibki loomulik ventilatsioon akende avamise näol tunduvalt paremini. Hoolime ka väga meie kodukohast ja selle tulevastest põlvetest.

Ka näeme ohtu selles, et õpilaskodu ja K-klasside laste vanematele võib lapsele kooli valimisel kujuneda probleemiks igapäevane bussisõit kooli ja tagasi, sest need õpilased

VANA-VIGALA PÕHIKOOL

sõidavad juba niigi igal nädalavahetusel kümneid kilomeetreid õpilaskodusse või koju jõudmiseks. See võib küll kõrvalt vaadates tunduda tühine probleem, kuna linnades sõidavad õpilased kooli jõudmiseks ühistranspordiga ajaliselt tihti ehk kauemgi, kuid sotsiaalsete probleemidega ja käitumisprobleemidega laste jaoks on väga oluline turvaline elukorraldus, kus õpilaskodu, kool ja õhtused sportimisvõimalused on mugavalt lähestikku ning samuti on vajadusel lähedal tugispetsialistid (psühholoog, sotsiaalpedagoog). Bussitranspordi korraldamise juures peab nende õpilaste korral kindlasti kasvataja tegelema ka sellega, et kõik õpilased tõesti ka bussile jõuavad, mitte ei otsi võimalusi hilinemiseks ja seeläbi ka puudumiseks tervest koolipäevast. Olukorras, kus meie oma valla õpilaste arv on langustrendis, on oluline mõista, et just nendes lastes peitub Vigala valla hariduselu jätkusuutlikkuse võti ning nad ei ole ega tohigi olla mingil moel vähem olulised kui meie oma valla õpilased.

Antud hetkel paneb inimesi kõige rohkem muretsema kaks asjaolu: mis saab kooli sulgemise järel majast ja kui paljud inimesed saavad tööd. Need tegurid on määravad ükskõik kumma kooli kadumise korral. Kuna antud hetkel on mõlema koolimaja puhul toimunud see, et ümbrust korrastada ja muud õppetöövälisest tegevust korraldada aitavad oma maja inimesed, siis kerkib õigustatud küsimus, kes toimetab majas edasi siis, kui kooli ja inimesi ei ole? Tuleb ühiselt paika panna kasutuseta jäänud hoone edasine funktsioon, inimesed, kes hakkavad majas toimetama, mismoodi kujuneb eelarve, kelle haldusesse hoone jääb.

Vana-Vigala Põhikooli kollektiivi ettepanekud seoses koolivõrgu korrastamise eelnõuga:

1. Viia läbi põhjalik uuring selles küsimuses, kui palju õpilasi jätkab uues koolis (analüüs koos õpilaste elukoha kaugusega koolidest) ning lähtuvalt sellest planeerida kooli koosseis ja tulubaas.
2. Koostöös Vana-Vigala TTK-ga analüüsida K-klasside õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine päevade ja tegevuste kaupa.
3. Analüüsida, millised tugiteenused on planeeritud ja kuidas neid rakendatakse K-klasside õpilaste suhtes lähtuvalt nende õppetegevuse paiknemisest.
4. Planeerida õpilaskodu päevaplaan ja toitlustamine kooli Kivi-Vigalas paiknemise korral.
5. Teostada põhjalik analüüs mõisa edasise kasutuse küsimuses - kellele allub, kes töötavad, kuidas kujuneb eelarve, milline inventar jääb mõisa alles, milline läheb kooliga kaasa. Kas on arutlusel olnud ka mõisa müümine? Kui jah, siis millistel kaalutlustel.
6. Koolide ühendamise korral planeerida edasine meeskonnatöö koolitus nii õpilaste kui ka õpetajate seas vältimaks pingete tekkimist uues kollektiivis ning sõbraliku ja koostöövalmis meeskonna loomiseks.

Vana-Vigala Põhikooli kollektiivi nimel
Margit Liira
Vana-Vigala Põhikooli direktori kohusetäitja